Алгоритм
застосування ДСП-173 при встановленні санітарно-захисної зони

I. Визначення медико-санітарного нормативу санітарно-захисної зони (норматив СЗЗ)

Етап	Заходи	Правові підстави
Крок 1. Визначення нормативу СЗЗ	1) визначити вид об'єкта шкідливого впливу; 2) встановити норматив СЗЗ відповідно до додатків 4–10, 11, 14, 24 до Правил	Пункти 5.4, 5.5, 5.6 Правил, додатки 4–10, 11, 14, 24
Крок 2. Підтвердження достатності нормативу СЗЗ відповідно до додатків 4–10, 11, 14 до Правил	1) Провести за Методикою ОНД-86 або іншими методиками дослідження, розрахунки та оцінки з метою забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини, зокрема: • рівнів забруднюючих речовин; • рівнів шуму; • рівнів електромагнітних випромінювань, з урахуванням: ○ фонового забруднення; ○ рельєфу місцевості; ○ метеорологічних умов; ○ рози вітрів; ○ характеру землекористування; ○ результатів лабораторних та інструментальних досліджень. 2) Оцінити чи забезпечує межа СЗЗ дотримання державних медико-санітарних нормативів. За рішенням суб'єкта господарювання можуть залучатися експерти або експертні організації[1]	Пункт 5.5 Правил
Крок 3. Можливі дії щодо нормативу СЗЗ	1) Якщо норматив СЗЗ відповідно до додатків 4–10, 11, 14 до Правил **підтверджено** – СЗЗ затверджується відповідно до законодавства.	Пункти 5.5, 5.7, 5.8, 5.9 Правил

	2) Якщо потрібне **збільшення СЗЗ** (не більше ніж у 3 рази, якщо: відсутні способи очищення викидів; неможливо знизити вплив до нормативних рівнів; житлова забудова знаходиться з підвітряного боку) – проводиться медико-санітарна регламентація (розділ 2) та внесення нового нормативу СЗЗ до додатку № 24 Правил. У разі якщо трикратне збільшення СЗЗ недостатнє необхідно: - змінити технологію виробництва; - зменшити викиди; - перепрофілювати об'єкт; - припинити діяльність. 3) Якщо потрібне **зменшення СЗЗ** (можливе якщо на межі житлової забудови та прирівняних до неї об'єктів не перевищуються медико-санітарні нормативи) – проводиться медико-санітарна регламентація (розділ 2) та внесення нового нормативу СЗЗ до додатку № 24 Правил. 4) Якщо **норматив СЗЗ відсутній** у Правилах – проводиться медико-санітарна регламентація (розділ 2) та внесення нового нормативу СЗЗ до одного з додатків 4-10, 11, 14 до Правил. 5) Суб'єкт господарювання може **застосувати норматив СЗЗ відповідно до додатка 24** до Правил у разі його відповідності умовам, визначеним цим додатком 24 для відповідного нормативу СЗЗ. У цьому разі суб'єкт господарювання: • проводить оцінку відповідності умовам; • заповнює чек-лист та зберігає його протягом усього періоду діяльності; • надсилає протягом 1 місяця копію чек-листа до відповідного центру контролю та профілактики хвороб.	

ІІ. Медико-санітарна регламентація нормативу СЗЗ

Крок 1. Випадки необхідності проведення медико-санітарної регламентації	Медико-санітарна регламентація нормативу СЗЗ проводиться у разі якщо: - норматив СЗЗ не визначений Правилами; - необхідно збільшити норматив СЗЗ; - необхідно зменшити норматив СЗЗ	Пункти 5.7, 5.8 Правил
Крок 2. Ініціювання медико-санітарної регламентації	Суб'єкт господарювання (юридична або фізична особа) звертається до Уповноваженої установи на проведення робіт з медико-санітарної регламентації[2] (Уповноважена установа) для проведення наукового обґрунтування встановлення нового нормативу СЗЗ, зміни (зменшення чи збільшення) існуючого нормативу СЗЗ.	Пункт 5.8 Правил; наказ МОЗ від 13.02.2025 № 256; наказ МОЗ від 23.03.2026 № 381
Крок 3. Проведення обґрунтування	1) Уповноважена установа здійснює: • оцінку наданих матеріалів; • аналіз розрахунків розсіювання забруднюючих речовин; • оцінку впливу шуму та інших факторів; • аналіз умов розміщення об'єкта; • натурні лабораторні та інструментальні дослідження (за потреби). 2) За результатами оцінки Уповноважена установа готує науковий звіт щодо обґрунтування нормативу СЗЗ, що має містити: • характеристику об'єкта (розміщення об'єкта, технологія виробництва, виробнича потужність, джерела водопостачання, водовідведення та очищення стічних вод, управління відходами, захист від шкідливого впливу шуму та	Пункт 5.8 Правил

	вібрації, обмеження іонізуючого та неіонізуючого випромінювання); • систему медико-санітарних заходів; • розрахунок ризику для здоров'я населення; • лабораторний контроль (за необхідності); • результати розрахунків та досліджень; • оцінку впливу на здоров'я населення; • наукове обґрунтування запропонованого розміру СЗЗ	
Крок 4. Подання матеріалів на медико-санітарну регламентацію	Суб'єкт господарювання подає у паперовій та електронній формі до ДП «Комітет з питань гігієнічного регламентування МОЗ України»[3] (Комітет): • заяву; • науковий звіт Уповноваженої установи щодо обґрунтування нормативу СЗЗ	пункти 11, 12 Порядку, затвердженого наказом МОЗ від 06.11.2023 № 1915
Крок 5.Розгляд матеріалів та прийняття рішення	1) Комітет розглядає подані матеріали до 60 календарних днів. 2) За результатами розгляду Комітет приймає рішення (наказом) про: • надання МОЗ рекомендацій щодо затвердження санітарного нормативу (розміру СЗЗ); • необхідності доопрацювання поданих документів (у разі прийняття такого рішення Комітет надсилає замовнику подані ним документи на доопрацювання протягом 5 робочих днів з дня прийняття рішення). 3) У разі позитивного рішення Комітет протягом 15 робочих днів направляє до МОЗ проєкт нормативу СЗЗ та інші необхідні документи.	пункти 13, 15, 16, 17 Порядку, затвердженого наказом МОЗ від 06.11.2023 № 1915

Крок 6. Затвердження нормативу СЗЗ	1) МОЗ затверджує медико-санітарний норматив СЗЗ шляхом прийняття відповідного наказу. 2) МОЗ подає наказ на державну реєстрації до Міністерства юстиції України. 3) Затверджені нормативи розміщуються на офіційних вебсайтах МОЗ та Комітету.	Пункт 18 Порядку, затвердженого наказом МОЗ від 06.11.2023 № 1915

[1] Експерти або експертні організації – фахівці або юридичні особи, які відповідно до вимог законодавсна виконують роботи з розроблення містобудівної документації.

[2] Уповноважена установа - установа/організація, що відповідно до наказу МОЗ уповноважена на здійснення робіт з медико-санітарної регламентації небезпечних факторів за напрямами, необхідними для обґрунтування СЗЗ, та за видом досліджень “медико-санітарне обґрунтування розмірів санітарно-захисних зон”. Наразі згідно з наказом МОЗ від 23.03.2026 № 381 такою установою є ДУ «Інститут громадського здоров’я ім. О.М. Марзєєва НАМН України».

[3] ДП «Комітет з питань гігієнічного регламентування МОЗ України» - державне підприємство, що відноситься до сфери управління МОЗ та відповідно до наказу МОЗ від 06.11.2023 № 1915 забезпечує організацію та виконання функцій щодо медико-санітарної регламентації.

Нормативно-правова база:

1. Закон України «Про систему громадського здоров’я» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#n229.
2. Державні санітарні правила планування та забудови територій, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 року № 173, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 24 липня 1996 року за № 379/1404 (зі змінами) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96#Text.
3. Порядок встановлення державних медико-санітарних нормативів та державних медико-санітарних правил, допустимих параметрів впливу на організм людини, затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 06 листопада 2023 року № 1915, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2023 року за № 2180/41236 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2180-23#Text.
4. Порядок визначення установ та організацій на здійснення робіт з медико-санітарної регламентації небезпечних факторів, затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 13 лютого 2025 року № 256, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 березня 2025 року за № 493/43899 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0493-25#Text.

5. Наказ МОЗ України від 23.03.2026 № 381 «Про затвердження Переліку установ та організацій, що здійснюють роботи з медико-санітарної регламентації небезпечних факторів» https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-23-03-2026-381-pro-zatverdzhennya-pereliku-ustanov-ta-organizacij-sho-zdijsnyuyut-roboti-z-mediko-sanitarnoyi-reglamentaciyi-nebezpechnih-faktoriv